

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJ REVIZIJE ZA GODIŠNJE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE OPŠTINE PEĆ ZA 2022. GODINU

Priština, Juni 2023

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

- 1 Mišljenje revizije
- 2 Nalazi i preporuke
- 3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta
- 4 Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde / Tabela za komentare BO-a u vezi sa revizorskim izveštajem

Dodatak II: Objašnjenje različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Izveštaja o reviziji

1 Mišljenje revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Opštine Peći za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Ne-modifikovano mišljenje u finansijskim izveštajima

Završili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Peći (OP), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2022.

Prema našem mišljenju, Godišnji finansijski izveštaji opštine Peć, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su naknadni procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakona koji se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta Opštine Peći bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa određenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstva primenljivog na subjekat revizije u kontekstu upotrebe finansijskih sredstava.

Osnova za zaključak

- A1 Upravljanje ugovorima se ne održava i ne arhivira putem elektronskog sistema javnih nabavki (e-nabavke).
- A2 Dodatni troškovi (kamate) nastali su kao rezultat sudskih/izvršnih odluka u iznosu od 275,239€.
- A3 Kašnjenje u završetku ugovorenih radova.
- A4 Slabosti u upravljanju subvencijama.
- B1 Kasno plaćanje računa.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.2 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa o godišnjim finansijskim izveštajima

Predsednik Opštine odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Predsednik Opštine odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Opštine Peći.

Odgovornosti Menadžmenta o Usklađenosti

Menadžment Opštine Peći je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih sredstava Opštine Peći u skladu sa Zakonom o upravljanju javnim finansijama i odgovornošću i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Peći sa svim primenljivim politikama Opštine Peć, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidiranog subjekta.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Peć.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osjetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije, primetili smo oblasti gde su potrebna potencijalna poboljšanja, oko finansijskog upravljanja i kontrole. Očigledne slabosti su primećene u važnim finansijskim oblastima kao što su: pogrešna klasifikacija troškova, loše upravljanje isplatama i slabosti u upravljanju imovinom. Pored ovih, identifikovali smo i druga pitanja u finansijskom upravljanju i usklađenosti, uključujući prihode, upravljanje imovinom, subvencije i potraživanja.. Ovi nalazi i preporuke imaju za cilj da izvrše neophodne korekcije finansijskih informacija predstavljenih u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja, i da poboljšaju unutrašnje kontrole nad finansijskim izveštavanjem i usklađenost sa nadležnim organima za finansijsko upravljanje u javnom sektoru. Mi ćemo pratiti ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa osam (8) preporuka, od kojih su četiri (4) nove, i četiri (4) ponovljenih.

Dok za status preporuka iz prethodne godine i nivo njihovog sprovođenja, vidi poglavlje 4.

2.1 Pitanja koja utiču na zaključenje usklađenosti

Pitanje A1 - Slabosti u upravljanju projektima putem elektronske platforme za e-nabavke

Nalaz

Tačka 61. Upravljanje ugovorom i evaluacija učinka izvođača, stav 20.f. Pravila i Operativnog vodiča za javne nabavke predviđa "Osigurati da se svi zapisi o upravljanju ugovorima pripreme, čuvaju i arhiviraju u modulu za upravljanje ugovorima u elektronskom sistemu nabavki".

Iz našeg testiranja, ustanovljeno je da u pet (5) slučajeva upravljanje ugovorima i evaluacija učinka izvođača nije održavano i arhivirano putem elektronskog sistema javnih nabavki (e-nabavke) kao što su:

- Rekonstrukcija mreže u selima Rugova u vrednosti od 385.605€.
- Izgradnja sportske sale u O.N.S.Š. "Pjeter Budi" selo Paćešte u opštini Peć u vrednosti od 139,847€.
- Asfaltiranje puteva u selima Gornje Barane, Kruševac, Rašić i Brolić. vrednost 377,027 €.
- Asfaltiranje puteva u selima Nabrdane, Jablanić i Lešane, Lešan, Ramun, Zahać i Glavičice u vrednosti od 277,955€.

Ovo se desilo kao rezultat zaobilaženja upotrebe propisanog postupka od strane nadležnih službenika.

Uticaoj

Neodržavanje i nearhiviranje ugovora kroz sistem javnih nabavki može uticati na neistinsko upravljanje ugovorima i ne pruža dovoljnu priliku menadžmentu ili ovlašćenim korisnicima da dobiju blagovremene informacije o toku i izvršenju ugovora.

Preporuka A1

Predsednik mora da razmotri razloge za nekorisćenje sistema e-nabavke i preduzeti dodatne mere kontrole ili druge potrebe, kako bi obezbedio da se upravljanje ugovorima održava i arhivira u elektronskom sistemu javnih nabavki.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A2 - Isplate putem sudskih/izvršnih odluka

Nalaz

Član 39. ZUORJF, definiše finansijskog direktora budžetske organizacije koji je odgovoran da obezbedi da svaki važeći račun i zahtev za plaćanje za isporučena dobra i usluge i/ili radova izvršenih za budžetsku organizaciju budu plaćeni u roku od 30 kalendarskih dana nakon prijema računa ili zahteva za isplatu od relevantne budžetske organizacije. Dok, prema članu 40, račun može izvršiti direktno Trezor nakon prijema naloga od suda/izvršitelja.

Iznos isplata izvršenih od strane Trezora na osnovu sudskih/izvršnih odluka je bio 1,133,493€. Od toga, glavni dug je bio 858,254€, dok su 275,239€ bile kamate i troškovi postupka za sud/izvršenje, koje su potrošili:

- kategorija plata i dnevnica, glavni dug je bio 602,867€, dok su dodatni troškovi bili 225,083€;
- kategorija roba i usluga, glavni dug je bio 168,316€, dok su dodatni troškovi bili 22,570€; I
- kategoriju kapitalnih investicija, glavni dug je bio 87,071€, dok su dodatni troškovi bili 27,586€.

To se desilo kao posledica neplaćanja novčanih obaveza i zahteva za jubilarne plate, gde je najveći deo bio za hranu i prevoz, za realizaciju kolektivnog ugovora, kao i isplate dobavljačima.

Uticaj

Uplate izvršene sudskim odlukama otežavaju realizaciju budžeta prema planovima, odnosno realizaciju projekata, a takođe stvaraju dodatne troškove na ime sudskih troškova i kamata.

Preporuka A2

Predsednik je dužan da obezbedi finansijsku disciplinu kako bi se proces plaćanja odvijao u rokovima utvrđenim zakonskim osnovama.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A3 - Kašnjenje u završetku ugovorenih radova

Nalaz

Pravila javnih nabavki i Operativni vodič, tačke 61.6, 61.19 i 61.20 definišu da: „Menadžeri ugovora su odgovorni za upravljanje ugovorom i moraju osigurati da EO izvršava ugovor u skladu sa uslovima navedenim u ugovoru. Svaki javni ugovor ima definisan rok za realizaciju.

U tri (3) slučaja zabeležili smo kašnjenja do 175 dana. Kašnjenja se odnose na sledeće projekte:

- Ugovor „Izgradnja vrtića za decu u naselju Karagać“ u iznosu od 242.684€, potpisan 12.05.2021.godine, kašnjenje do 175 dana;
- Ugovor „Izgradnja javnih površina oko GCPM“ u iznosu od 95.365€, potpisan 15.07.2021.godine, kašnjenje do 167 dana; i
- Ugovor "Karagać park naselje" u iznosu od 33.434,00€, potpisan 19.10.2021, kašnjenje do 126 dana

Ni u jednom od ovih slučajeva nije bilo zahteva/odobrenja za produženje roka za izvršenje ugovora. Kaznene mere nisu primenjivane ni za kašnjenje u završetku radova.

Prema rečima opštinskih zvaničnika, uzrok kašnjenja u radu je povećanje cena građevinskog materijala na tržištu usled inflacije, međutim kašnjenja se

ogledaju i u nedostatku internih kontrola.

Uticaj Kašnjenja u završetku projekata utiču na povećanje ugovornih obaveza, što može imati budžetske implikacije na budžet za narednu godinu. Ovo takođe utiče na učinak i neostvarivanje definisanih ciljeva opštine.

Preporuka A3 Predsednik mora da obezbedi da, preko rukovodioca nabavke, kao i rukovodilaca ugovora, realizacija ugovora bude izvršena u skladu sa dinamičkim planom/rokom za izvođenje radova/nabavke i za neopravdana kašnjenja, mere predviđene u ugovoru da se primenjuju.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A4 - Slabosti u upravljanju subvencijama

Nalaz U skladu sa članom 23 Uredbe MF-br.04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja nevladinih organizacija (NVO), praćenje i izveštavanje projekata i programa definisano je: 1. Za svaki zaključen ugovor, davalac finansijske podrške imenuje odgovornog službenika koji treba da se stara o praćenju implementacije projekta. Izveštavanje uključuje narativne i finansijske Izveštaje, a Izveštajni periodi će biti određeni odredbama ugovora sa korisnikom.

Od testiranih uzoraka, u tri (3) slučaja davalac finansijske podrške nije imenovao odgovornog službenika koji treba da se stara o praćenju realizacije projekta. Takođe, u jednom (1) slučaju NVO nije dostavila finansijske i narativne izveštaje za 2022. godinu.

Razlog je bio nedostatak internih kontrola i nemar nadležnih službenika da sprovode pravila definisana propisom.

Uticaj Neimenovanje odgovornih službenika koji treba da vode računa o praćenju realizacije projekta, kao i nedostavljanje narativnih i finansijskih Izveštaja za izveštajne periode, negativno utiče i stvara poteškoće u stvarnom upravljanju subvencijama.

Preporuka A4 Predsednik mora da obezbedi da se imenuju odgovorni službenici koji moraju voditi računa o praćenju realizacije projekata. Takođe osiguravam da nevladine organizacije koje primaju subvencije dostave finansijske i narativne Izveštaje.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B1 - Kasno plaćanje faktura

Nalaz Prema članu 39.1 Zakona br. 03 /L-048 o Upravljanju javnim finansijama i odgovornostima, zahteva se da svaka važeća faktura i zahtev za plaćanje

robe i usluga budu plaćeni u roku od 30 kalendarskih dana nakon prijema fakture. Kao i Finansijsko pravilo br. 01/2013, određuje da se prvo mora podneti zahtev za kupovinu, zatim zalog sredstava, narudžbina mora biti obrađena, zatim se roba ili usluga moraju prihvatiti, a nakon prijema računa, plaćanje mora biti izvršeno.

Testiranjem uzoraka utvrdili smo kašnjenja u plaćanju faktura koja prelaze rok predviđen važećim zakonom. U pet slučajeva, fakture ukupne vrednosti od 61,377€, isplate nisu izvršene u zakonskom roku od 30 dana. Kašnjenja su od 80 do 240 kalendarskih dana.

Isto tako, u pet (5) drugih slučajeva, fakture u iznosu od 97,200€ zajedno sa pratećom dokumentacijom, opština je primila pre datuma zahteva za zalaganje sredstava.

Razlog neplaćanja obaveza na vreme je loše planiranje budžeta i pokretanje postupaka trošenja bez raspoloživih sredstava i nedostatak komunikacije između nadležnih službenika. Štaviše, za slučajeve koje je opština prihvatila pre datuma zahteva za zalaganje sredstava, ovo se desilo zbog nefunkcionisanja unutrašnje kontrole.

Uticaoj

Prenesene obaveze povećavaju rizik nerealizacije projekata i neostvarivanja ciljeva opštine, kao rezultat potrebe da se istovremeno plate (obaveze) preuzete obaveze iz prethodnih godina, a to utiče i na dodatne troškove u slučaju tužbi dobavljača. Dok stupanje u obaveze bez zalaganja sredstava unapred može uticati na neplaćanje obaveza na vreme, što opterećuje budžet za narednu godinu.

Preporuka B1

Predsednik mora da se pobrine da sve fakture i finansijske obaveze budu plaćene u zakonskom roku i da se radovi ili isporuke izvode samo kada opština obezbedi sredstva unapred ili izdvoji dovoljno budžetskih sredstava za plaćanje.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.2.1 Interne kontrole u finansijskom izveštavanju

Slede pitanja koja se odnose na prezentaciju podataka i pripremu u finansijskim izveštajima.

Pitanje B2 - Neadekvatna klasifikacija troškova

Nalaz

Prema Finansijskom pravilu br. 01/2013/MF "O trošenju javnog novca" troškovi moraju imati odgovarajuće šifre, definisane Administrativnim uputstvom za računovodstveni plan, takođe sa računovodstvenim planom Trezora, odgovarajuće šifre i kategorije troškova koje BO moraju primeniti su definisani.

Opština je isplatila i registrovala troškove u iznosu od 135.479€ u neadekvatnim kategorijama koji se odnose na organizaciju zimskog sajma, organizaciju letnjeg sajma i rekonstrukciju mreže u selima Rugova, odnosno:

- Iz kategorije roba i usluga isplaćene su subvencije i transferi u iznosu od 33,689€.
- Iz kategorije subvencija i transfera isplaćene su kapitalne investicije u iznosu od 81,790€.
- Iz kategorije kapitalnih investicija isplaćene su subvencije i transferi u iznosu od 20.000€.

Ovo se desilo jer opština nije napravila adekvatno planiranje prema potrebama i zahtevima izveštavanja troškova prema relevantnim kategorijama.

Uticaj

Planiranje i realizacija rashoda iz neadekvatnih ekonomskih kategorija utiče na precenjivanje/potcenjivanje relevantnih kategorija rashoda i imovine. Kao rezultat toga, utiče na nepravedno predstavljanje troškova u godišnjim finansijskim izveštajima.

Preporuka B2

Predsednik mora da obezbedi da se preduzmu sve potrebne radnje da se rashodi planiraju u odgovarajućim odeljenjima budžeta ili da se sredstva preraspodele i da se plaćanje i evidentiranje troškova vrši prema odgovarajućim ekonomskim kodovima utvrđenim računovodstvenim planom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.3 Kapitalna i nekapitalna imovina

Vrednost prikazana u GFI kapitalne imovine je 348,863,841€, ne-kapitalne imovine je 517,334€, a zaliha 379,047€.

Pitanje B3 - Neregistracija imovine i njihovo nepotpuno predstavljanje u GFI

Nalaz

Prema Uredbi br. 02/2013 - "O upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama", član 6, kapitalna imovina mora biti registrovana u ISFUK, dok se ne kapitalna imovina i zalihe moraju registrovati u sistemu "e-imovina".

U tri (3) slučaja, isplate kapitalnih troškova u iznosu od 99,480€ nisu registrovane u računovodstvenim registrima ISFUK-a. Dok u 15 slučajeva isplate u iznosu od 157,101€ nisu registrovane u sistemu e-imovine.

Takođe, prikazana vrednost imovine ispod 1000€ u godišnjem finansijskom izveštaju je bila 517,334€, dok je vrednost imovine u e-imovinskim registrima bila 215,158€, gde imamo precenjivanje od 302,176€.

Razlog za neregistraciju imovine je nedostatak unutrašnjih kontrola nad odgovornim službenicima.

Uticaj

Nedostatak tačne i potpune evidencije uzrokuje nedostatak informacija za menadžment u vezi sa imovinom u vlasništvu opštine, uzrokuje precenjivanje/potcenjivanje imovine i može rezultirati netačnim predstavljanjem informacija u finansijskim izveštajima.

Preporuka B3

Predsednik treba da obezbedi da je sva imovina opštine pravilno registrovana u relevantnim registrima opštinske imovine, u skladu sa zahtevima Uredbe 02/2013 za upravljanje nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.4 Potraživanja

U GFI za 2022. godinu, opština je prikazala potraživanja u iznosu od 21,633,930€. Ova vrednost se sastoji od poreza na imovinu 14.990.712€, poreza na poslovnu delatnost 6.391.030€, kao i ostalih 252.189€.

Pitanje B4 - Povećanje potraživanja

Nalaz Na osnovu člana 27. Zakona br. 06/L-005 o porezu na imovinu: „Ako poreski obveznik ili dužnik nije u potpunosti platio porez i novčanu kaznu, ako ih ima, ili neizmirene poreske obaveze, u skladu sa utvrđenim rokovima, Opština izdaje konačno pismeno obaveštenje u roku od deset (10) radnih dana nakon posljednjeg dana za plaćanje, gde zahteva punu uplatu neizmirenih poreskih obaveza, najkasnije deset (10) kalendarskih dana od dana kada se konačno obaveštenje smatra prihvatio dužnik”.

Potraživanja u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu su porasla za 2.478.658€, posebno kod društvenih preduzeća (porez na imovinu), gde dug ima vrednost od 1.681.237€. Tokom testiranja 17 slučajeva, utvrdili smo da opština nije uložila dovoljno napora da naplati nenaplaćena sredstva od poreza na imovinu, zakupnine od zemljišta, prodavnica, pijaca ili taksi preduzeća, tako što nije slala opomena i nije pokrenula predmete u izvršnom postupku. Trend rasta potraživanja od prošle godine je još veći, pa se ova situacija ponavlja godinama.

Uzroci povećanja potraživanja su nedovoljna akcija opštine, da preko pravosudnih organa smanji nenaplaćeni dug od kupaca.

Uticaj Nezalaganje i nepreduzimanje radnji za naplatu prihoda utiče na štetu budžeta opštine. Ovaj nedostatak aktivnosti utiče na pogoršanje performansi naplate ovih računa i, s druge strane, utiče na negativan trend rasta iz godine u godinu, rizikujući zastarelost računa potraživanja.

Preporuka B4 Predsednik mora da obezbedi veću efikasnost u naplati potraživanja. Osmišljavanje i primena jasnih programa i procedura za njihovo upravljanje, registraciju i prikupljanje bile bi neke od mera koje bi mogle doneti poboljšanja.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

U ovom poglavlju dali smo sažetak informacija o izvorima budžetskih sredstava, utrošku sredstava i prikupljenim prihodima, po ekonomskim kategorijama. Ovo je ilustrovano kroz sledeće tabele i grafikone:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ⁵	2022 Troškovi	2021 Troškovi	2020 Troškovi
Izvori fondova	29,296,054	32,121,898	28,763,576	28,071,128	29,725,920
Grant Vlade – Budžet	24,438,900	24,459,704	23,455,986	23,398,357	24,642,123
Finansiranje putem zaduživanja	0	251,913	251,913	68,088	186,282
Prenete iz prethodne godine	0	2,223,049	1,581,174	873,599	579,274
Sopstveni prihodi	4,857,154	4,857,154	3,194,746	3,586,402	3,320,700
Unutrašnje donacije	0	25,472	0	14,777	27,000
Spoljne donacije	0	304,606	279,758	129,905	970,541

Završni budžet je bio veći od početnog budžeta za 2,825,844€. Ovo povećanje je rezultat primanja donacija u budžet, prihoda prenesenih iz prethodne godine, zaduživanja i naplate. U 2022. godini, opština je potrošila 90% završnog budžeta, sa smanjenjem od 8% u odnosu na 2021.

Objašnjenja za trenutnu poziciju su detaljna u nastavku:

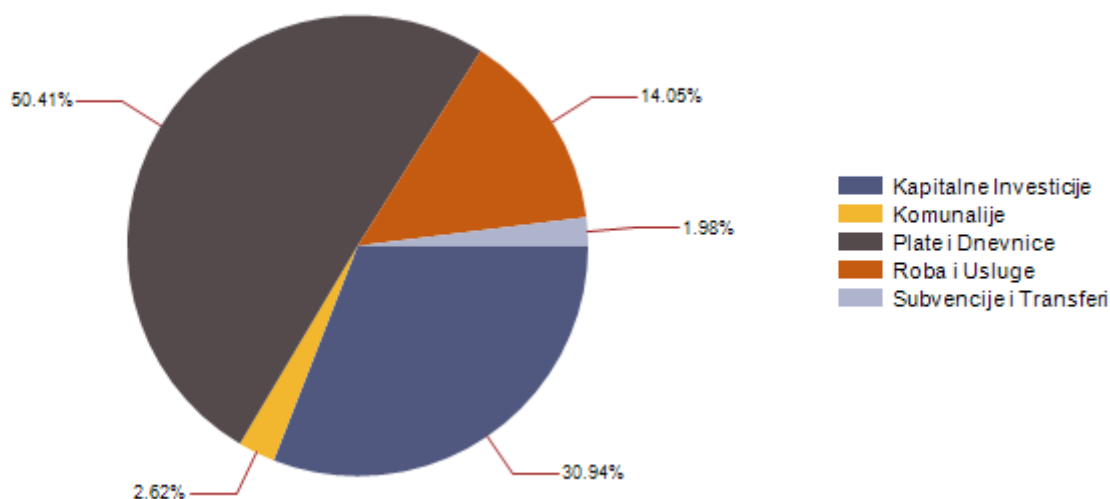
Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2022 Troškovi	2021 Troškovi	2020 Troškovi
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	29,296,054	32,121,898	28,763,576	28,071,128	29,725,920
Plate i Dnevnice	14,887,342	15,202,047	14,500,277	14,902,939	14,686,862
Roba i Usluge	3,700,000	4,115,868	4,041,842	3,582,232	4,132,109
Komunalije	748,455	753,201	752,993	764,949	726,471
Subvencije i Transferi	531,016	610,829	570,394	469,590	471,545
Kapitalne Investicije	9,329,241	11,439,952	8,898,071	8,351,418	9,708,932
Rezerve	100,000	0	0	0	0

- Završni budžet za plate i dnevnice u odnosu na početni budžet ukupno je povećan za 314,705€.

Ovo povećanje je prema Vladinoj odluci za povećanje plata, fiskalne pakete u iznosu od 20.730€, prihode prenesene iz prethodne godine 23.800€, određene žirante donatora 18.175€ i finansiranje iz zaduživanja 252.000€.

- Završni budžet za robe i usluge je povećan za 415,868€, ovo povećanje je prema prihodima prenesenim iz prethodne godine 180,000€ i namenskim grantovima donatora 235,868€.
- Završni budžet za opštinske usluge je povećan za 4,746€ , kao rezultat prenetih prihoda iz prethodne godine
- Završni budžet za subvencije i transfere u odnosu na početni budžet je povećan za 79,813€, kao rezultat prenetih prihoda iz prethodne godine.
- Završni budžet za kapitalne investicije u odnosu na početni budžet je povećan za 2,110,711€, ovo povećanje je rezultat odluke Skupštine opštine da se sredstva iz rezervi prebace na kapitalne investicije od 96,550€, prihodi dodati iz prethodne godine u mnogima od 1.938.131€ i određenim žirantima donatora za 76.030€ Opština je realizovala budžet za kapitalne investicije 78%. Opština ima 37 projekata prenesenih iz prethodnih godina. Procenat niske realizacije je kod 35 projekata zbog kašnjenja u radu usled povećanja cena građevinskog materijala.

Prihodi koje je opština Peć ostvarila u 2022. godini iznosili su 4,753,464€. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, administrativne takse, prihode od licenci, prihode od zakupnine, učešća itd. Pored ovih prihoda, opština je primila i indirektno prihode koji su naplaćeni sa centralnog nivoa u iznosu od 1,033,736€ (saobraćajne kazne 966,138€ i prihodi od suda u iznosu od 67,598€).

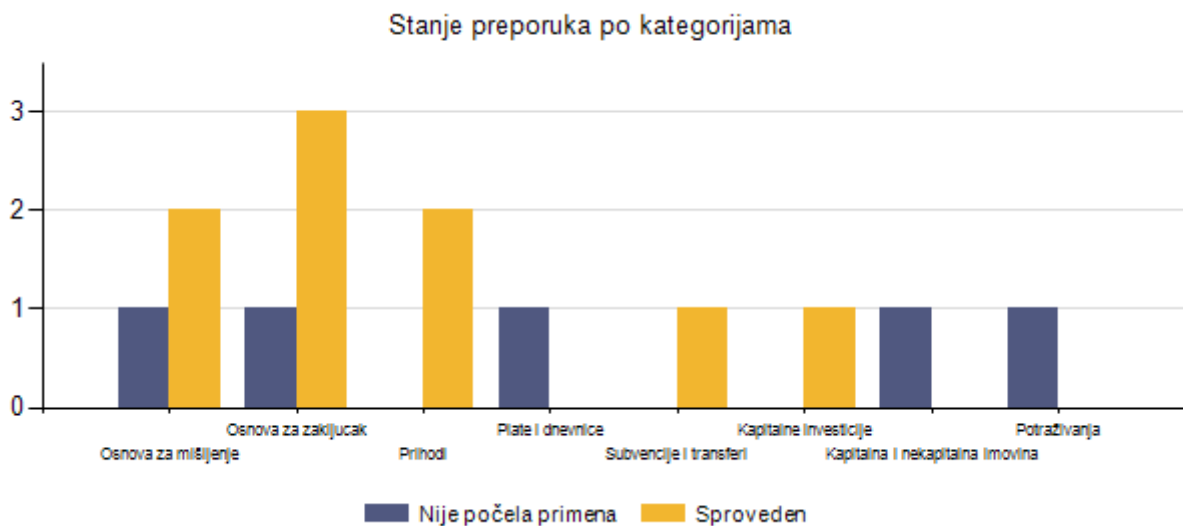
Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2022 Prijemi	2021 Prijemi	2020 Prijemi
Ukupno prihodi	4,857,154	4,857,154	4,753,464	4,907,146	3,470,296
Poreski prihodi	2,913,782	2,913,782	2,354,504	2,455,933	1,412,091
Neporeski prihodi	1,943,372	1,943,372	2,398,960	2,451,213	2,048,205
Ostali prihodi	0	0			10,000

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj revizije o GFI za 2021 godinu opštine Peć je rezultirao sa 14 preporuka. Opština Peć je pripremila akcioni plan u kome je navedeno kako će sprovesti date preporuke. Do kraja revizije 2022. godine, devet (9) preporuka je sprovedeno, a četiri (4) nije sprovedeno i jedna (1) preporuka nije više primenjiva, kao što je prikazano na grafikonu 2, ispod. Za potpuniji opis preporuka i načina na koji su one adresirane, pogledajte tabelu 4 (ili tabelu sa preporukama).

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Oblast Revizije	Preporuke iz 2021 godine	Preduzete akcije	Status
1.	Osnova za mišljenje	Predsednik treba da obezbedi da odgovorni službenici vode tačne evidencije računa potraživanja, a glavni finansijski službenik treba da obezbedi da njihovo prikazivanje u GFI-u bude tačno. Takođe, komunicirati sa Departmanom za porez na imovinu da se obaveza poreza na imovinu za opštinsku imovinu i imovinu koju koriste Multinacionalne mirovne snage izmire.	Preduzete su akcije.	Sprovedena
2.	Osnova za mišljenje	Predsednik treba da obezbedi da finansijske obaveze budu prikazane u godišnjim finansijskim izveštajima prema zahtevima Uredbe o godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.	Preduzete su akcije.	Sprovedena
3.	Osnova za	Predsednik treba da osigura da se	Nisu preduzete	Nije počela primena

	mišljenje	preduzmu sve potrebne mere da se rashodi planiraju u odgovarajućim budžetskim izdvajanjima ili da se sredstva preraspodele i da se plaćanje i evidentiranje rashoda ě vrši prema adekvatnim ekonomskim kodovima utvrđenim računovodstvenim planom.	potrebne akcije.	
4.	Osnova za zaključak	Predsednik da obezbedi da svi računi i finansijske obaveze budu plaćeni u zakonskom roku i da se radovi ili snabdevanje obavljaju samo kada opština obezbedi sredstva unapred ili izdvoji dovoljno budžetskih sredstava za isplatu.	Nisu preduzete potrebne akcije.	Nije počela primena
5.	Osnova za zaključak	Predsednik treba da obezbedi da se poštuju sve procedure i korake nabavke u angažovanju pojedinačnih izvođača za posebne usluge, vodeći računa da angažovano osoblje bude u stanju da ispuni tražene zadatke. Takođe, menadžment treba da vodi računa o tome da se angažovanja za redovne pozicije razvijaju kroz redovan proces zapošljavanja.	Preduzete su akcije.	Sprovedena
6.	Osnova za zaključak	Predsednik treba da obezbedi da će se u slučaju subvencionisanja NVO-a poštovati zahtevi uredbe, tako da se finansijska podrška NVO-ima vrši putem javnih poziva prema kriterijumima propisanim uredbom.	Preduzete su akcije.	Sprovedena
7.	Osnova za zaključak	Predsednik da obezbedi kontrole i prati sprovođenje zakonskih obaveza (uslova), kako bi prilikom pokretanja procedura nabavke za ugovaranje radova/građevinu, da se unapred obezbedi izrada projekata u skladu sa predviđenim potrebama i zahtevima.	Preduzete su akcije.	Sprovedena
8.	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi da se provera opštinske imovine mora obaviti kako je predviđeno zakonom kako bi se u bazi podataka integrisale sve moguće promene imovine koje važe za oporezivu osnovicu.	Preduzete su akcije.	Sprovedena
9.	Prihodi	Predsednik treba da preduzme odgovarajuće mere za uspostavljanje unutrašnje kontrole kako bi svi prikupljeni prihodi i trošenje ovih sredstava trebali da budu u skladu sa pravilima i zakonskim zahtevima.	Preduzete su akcije.	Sprovedena
10.	Plate i dnevnice	Predsednik treba da preduzme odgovarajuće mere da u skladu sa	Pošto je pitanje još u sudskom	Više nije primenljivo

		važećim zakonima i izvršnim odlukama NNVDSK-a i nadležnih sudova razjasni i reši ovo pitanje tako da JUR ima jednog imenovanog Direktora JUR-a izabranog konkursom i da odluka bude opozvana za v.d direktora JUR-a.	procesu, ovo pitanje nije primenljivo.	
11.	Subvencije i transferi	Predsednik treba da obezbedi da se u svim slučajevima kada korisnici subvencija ne sprovode sporazume o prihvatanju subvencija, preduzmu mere za vraćanje subvencija uz poštovanje svih tačaka sporazuma potpisanog između strana. Takođe, uspostaviti adekvatne mere kontrole da članovi komisije za procenu zahteva za subvencije ne budu u sukobu interesa.	Preduzete su akcije.	Sprovedena
12.	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi odgovarajuću kontrolu preko kancelarije za nabavku, tako da komisije za procenu tendera prave fer procenu i upoređivanje ponuda, kao i da pregleda proces i osigura da se izabere odgovorni EO.	Preduzete su akcije.	Sprovedena
13.	Kapitalna i nekapitalna imovina	Predsednik treba da obezbedi da se sva imovina evidentira u registru imovine ispravno i tačno za potrebe izveštavanja i da se smanji rizik od zloupotrebe ili gubitka imovine.	Nisu preduzete potrebne akcije.	Nije počela primena
14.	Potraživanja	Predsednik treba da obezbedi jasne procedure za ubiranje potraživanja od računara. Takođe treba da obezbedi adekvatne mere za zajedničko rešenje sa Kosovskom agencijom za privatizaciju u vezi sa obavezama prema društvenim preduzećima koja su pod njihovom upravom i da pitanje plaćanja starih dugova bivših društvenih preduzeća nađe odgovarajući oblik za njihov ostvarenje. Predsednik takođe treba da obezbedi da se aktivno razmatraju sve moguće opcije, uspostavljajući politike i propise u cilju povećanja efikasnosti ubiranja dugova, razmatrajući sve mere u skladu sa zakonom, prema dužnicima koji ne ispunjavaju obaveze.	Nisu preduzete potrebne akcije.	Nije počela primena

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, Generalna Revizorka

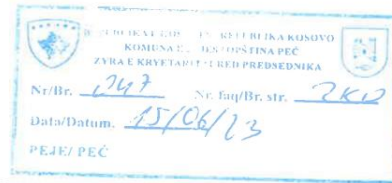
Zukë Zuka, Pomoćnik Generalnog Revizora

Shehrije Shala, Direktorka revizije

Fanol Hodolli, Vođa tima

Fetah Osmani, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde

Komuna e Pejës

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2022 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Pejës, për vitin 2022 (në tekstin e mëtejshëm “Raporti”);
- Prej gjithsej 8 rekomandimeve të gjetura nga ZKA pajtohem me të gjitha.
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t’ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Z. Gazmend Muharremi – Kryetar i Komunës së Pejës

Data: 15 Qershor 2023

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁵ treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁶, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi jedno **ne-modifikovano mišljenje** revizije ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom..

Modifikovanje mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije. Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Modifikovane (kvalifikovane)
- Protivne, ili
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusklađenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Završne beleške

- ¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim relevantnim zakonima, pravilima, propisima, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru
- ² Drugi izveštaji su uslov člana 8 Uredbe 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju
- ³ Kolektivno referisanih kao usklađenost sa vlastima
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A - znači nova pitanja i preporuke
Pitanje B i Preporuka B - znači ponovljena pitanja i preporuke
Pitanje C i Preporuka C- znači delimično ponovljena pitanja i preporuke.
- ⁵ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija
- ⁶ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta
- ⁷ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.